

Versterking Markermeerdijken

Vogelvlucht van Stadsstrand Hoorn

Aanleiding en de vraag

De Markermeerdijken tussen Hoorn en Amsterdam vormen een cruciale bescherming voor meer dan 1,2 miljoen inwoners en waarborgen 25 miljard euro aan economische waarde. Deze dijken zijn niet alleen een technisch meesterwerk, maar ook een monumentaal landschapselement, ontstaan uit eeuwenlange strijd tegen het water. Het bochtige tracé, de braken, de voorlanden en de kenmerkende bekleding van noordse steen getuigen van een rijke historie, die heeft geleid tot de status van 'provinciaal monument'. De noodzaak tot versterking van de dijken brengt unieke uitdagingen met zich mee, waarbij veiligheid en behoud van erfgoed hand in hand moeten gaan.

Basis op orde

Sinds 2012 is Arcadis landschapsarchitectuur en stedenbouw betrokken bij de versterking van de Alliantie Markermeerdijken. Samen met de Provincie Noord-Holland, HWBP en HHNK is tussen 2012 en 2014 het 'Kader

ruimtelijke kwaliteit Markermeerdijken' opgesteld, onder leiding van Jandrik Hoekstra. Dit kader verdeelt de dijk in vijf consistente eenheden, elk met een eigen karakter en leidende waarde, waarbij gestreefd wordt naar eenheid in veiligheidsoplossingen.

Het kader brengt niet alleen de rijke historie in beeld, maar ook hedendaagse opgaven en kansen voor recreatie, wonen, landbouw en natuur. Zo wordt de fiets- en wandelverbinding tussen Amsterdam en Hoorn verbeterd, ontstaat nieuw natuurgebied, en worden recreatieve plekken toegevoegd, waaronder een nieuw stadsstrand bij Hoorn. De visueel-ruimtelijke en functioneel-ruimtelijke visie uit dit kader vormt de leidraad voor de verdere uitwerking van de dijkversterking.

Voor de Alliantie Markermeerdijken (HHNK, Boskalis en VolkerWessels) is vervolgens gewerkt aan de landschappelijke inpassing van de dijkversterking. Een bijzonder onderdeel is het ontwerp van 'dijkplaatsen': hoogwaardige recreatieve plekken, elk

In samenwerking met:

Alliantie Markermeerdijken (alliantie tussen Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Boskalis en VolkerWessels), Provincie Noord-Holland en HWBP

Jaar ontwerp:

2014 – 2023

Jaar uitvoering:

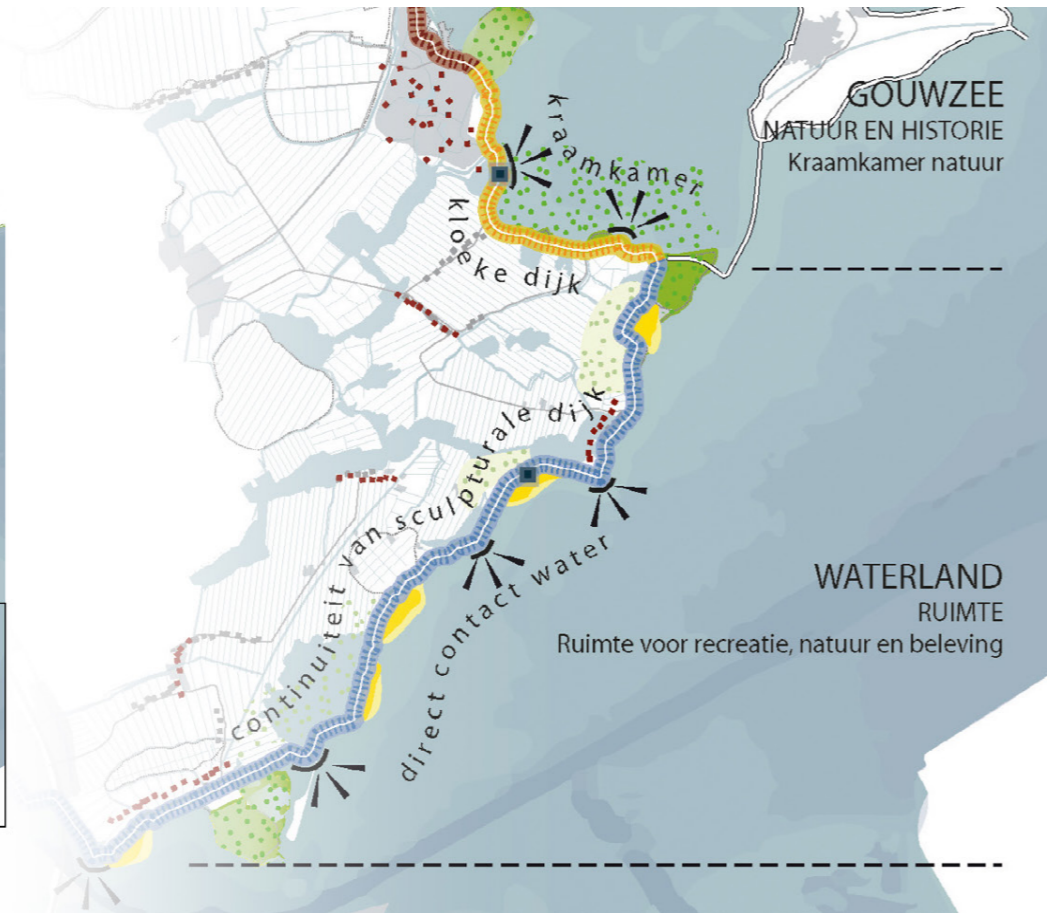
2021 – heden

Ontwerpers

Versterking markermeerdijken : Arcadis landschapsarchitecten (John Boon, Peter Westerink, Robbert Jongerius) , provincie Noord Holland (Mark Eker), Recreatieschap Noord-Holland

Stadsstrand Hoorn – Buro Sant en Co (ontwerpers Edwin Santhagens, Sander Singor, Paul Plambeck, Stephen Tas en Erfan Farahmand) , Ney & partners (bruggen oeverdijk), i.o.v. Gemeente Hoorn

LEIDENDE WAARDEN

Leidende Waardenkaart Markermeerdijken

met een unieke beleving. De dijkplaatsen in Zeevang tonen een nieuw perspectief op het landschap. Ze vertellen het verhaal van verdronken dorpen, unieke natuurwaarden en de dijkversterkingen door de tijd.

De Dijkplaats Kinselmeer is meer ingericht voor de stedelijke recreatie. Deze plek verbindt het Markermeer met het Kinselmeer in de vorm van een zwemsteiger en kano-oversteekplek. Vanaf deze plek is er een wandeling naar Kaap Kinselmeer.

De dijkversterking als gebiedsontwikkeling I

Bij Hoorn is gekozen voor een brede, lagere oeverdijk om de Westfriese Omringdijk te behouden en tegelijk te voorzien in de recreatiebehoefte van deze voormalige Zuiderzeestad. Dit resulteerde in een nieuw gebied van ongeveer 130 meter breed en 4,5 kilometer lang, met tussenwater en het grootste stadsstrand van Nederland. Het schetsontwerp voor het stadsstrand is gemaakt door buro Sant & Co in

opdracht van de gemeente Hoorn. Het voorlopig en definitief ontwerp zijn uitgewerkt door de Alliantie Markermeerdijken, met Arcadis als penvoerder. Een familie van bruggen van Ney en Partners verbindt de oeverdijk met de Westfriese Omringdijk.

Het strand was direct na de opening een succes. Daarnaast is 3,5 kilometer oeverdijk ingericht als nieuw natuurgebied, met flauwe oevers en rustige waterzones waar vissen kunnen paaien en het ecosysteem

Foto van een recreatiesteiger op de kop van een strekdam bij Stadsstrand Hoorn

van het Markermeer wordt versterkt. Langs de Markermeerdijk zijn er ook luwtmaatregelen getroffen voor vissen en amfibieën en zijn er in de steenbekleding overwinteringsplaatsen voor ringslangen verwerkt met de kenmerkende noordse steen.

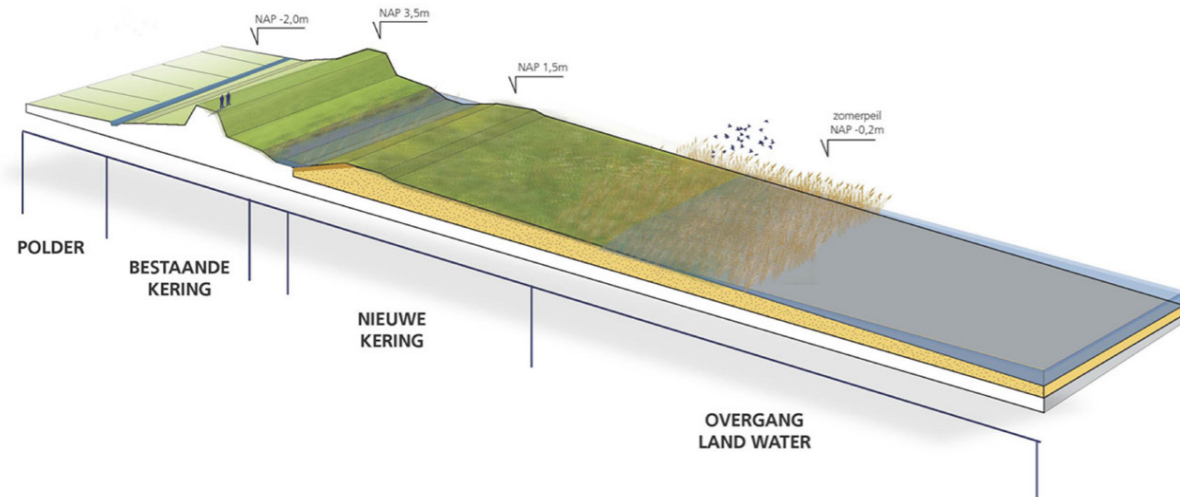
Zorgvuldig gekozen dijkmeubilair, zoals bankjes, prullenbakken, trappen, fietsrekken, steigers, afrasteringen en hekken versterken dijk als recreatieve verbinding tussen Amsterdam en Hoorn. Deze elementen verhogen niet alleen de gebruiksvriendelijkheid van de route, maar nodigen uit tot rust en ontmoeting voor fietsers en wandelaars onderweg. Dankzij het doordachte ontwerp en

materiaalgebruik – robuust hout en staal die perfect aansluiten bij het karakter van de dijk – ontstaat een samenhangend geheel dat past bij de schaal van het landschap. De grote houten banken en overige voorzieningen dragen zo bij aan een aantrekkelijke, toegankelijke en comfortabele recreatieve verbinding tussen de steden

Toekomstbestendige historische dijk

Het project Markermeerdijken is bijzonder vanwege de integrale aanpak waarin technische, landschappelijke, historische en recreatieve kwaliteiten samenkomen. Door het creëren van

nieuwe recreatieve verbindingen en plekken, het versterken van natuurwaarden en het zorgvuldig inpassen van voorzieningen wordt niet alleen de veiligheid gegarandeerd, maar ontstaat ook een aantrekkelijk, toekomstbestendig en samenhangend landschap dat de historie respecteert en uitnodigt tot gebruik. Met deze aanpak is het Markermeerdijkgebied klaar voor de toekomst – veilig, aantrekkelijk en met respect voor het verleden.

Principeprofiel 'Oeverdijk'

Vogelvlucht van dijkplaats Kinselmeer met recreatiesteiger en kano-oversteekplaats

Dijkplaats Etersheim

Vogelvlucht van dijkplaats Kinselmeer met recreatiesteiger en kano-oversteekplaats

